

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu

Pedagogika
Studia ...I. Stopnia

Przedmiot:	PODSTAWY ANDRAGOGIKI I GERONTOLOGII	
Przedmiot w języku angielskim:	Basics of andragogy and gerontology	
Rok: II	Semestr: IV	
Rodzaje zajęć i liczba godzin:	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Wykład	30	
Liczba punktów ECTS:	2	
Cel przedmiotu		
C1	Poznanie zagadnień z zakresu wychowania i edukacji dorosłych	
C2	Zapoznanie z koncepcjami dorosłości	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
1	Metodyka pracy umysłowej	
2	Pojęcia i systemy pedagogiczne	
3	Psychologia rozwojowa	
Efekty kształcenia		
W zakresie wiedzy:		
EK1	Zna elementarną terminologię używaną w andragogice, rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	
EK2	Ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia dorosłych, jego społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych i psychologicznych podstaw	
EK3	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju i kształcenia człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym	
EK4	Zna podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania dorosłych, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów	
EK5	Ma elementarną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi	
W zakresie umiejętności:		
EK1	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii	
EK2	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień andragogicznych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych	
EK3	Potrafi animować prace nad rozwojem dorosłych uczestników procesów pedagogicznych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	
W zakresie kompetencji społecznych:		
EK1	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	

EK2	Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki
EK3	Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne związanych z kształceniem dorosłych

Treści programowe przedmiotu

Forma zajęć – wykłady		
	Treści programowe	Liczba godzin
W1	Zarys przedmiotu, uwarunkowania rozwoju, przedmiot, cel, zadania	2
W2	Zagadnienie dorosłości – podstawowe koncepcje i stanowiska	3
W3	Działy andragogiki. Fazy rozwoju człowieka – różne stanowiska. Fazy dorosłości.	3
W4	Koncepcja osoby i rozwoju człowieka. Zadania życiowe człowieka dorosłego	3
W5	Teorie wyjaśniające źródła i przyczyny starzenia się organizmu, mechanizmy przystosowania się do starości i zadania rozwojowe starości	3
W6	Kształcenie dorosłych – formy. Uwarunkowania uczenia się dorosłych – procesy poznawcze	2
W7	Edukacja ustawiczna, cechy edukatora, podstawy prawne edukacji dorosłych. Zasady i metody nauczania dorosłych	2
W8	Cele realizowane w edukacji ustawicznej i czynniki przemian celów	2
W9	Funkcje oświaty dorosłych. Czas wolny i funkcje czasu wolnego.	1
W10	Przebieg rozwoju psychicznego człowieka	2
W11	Uwarunkowania rodzinne a edukacja dorosłych	3
W12	Inteligencja emocjonalna, dorosłość a panowanie nad sobą	2
W13	Współczesne strategie odraczania dorosłości	2
	Suma godzin:	30

Metody i środki dydaktyczne

M1	Wykład z prezentacją multimedialną
M2	Dyskusja
SD1	Prezentacja multimedialna
SD2	Zestaw komputerowy

Sposoby oceniania

Ocenianie kształtujące	
F1	Dyskusja problemowa na zajęciach
F2	Przygotowanie do zajęć
F3	Aktywność na zajęciach
Ocenianie podsumowujące	
P1	Egzamin ustny lub pisemny
P2	Referat i prezentacja przygotowana przez studenta

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
(Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze)	30
(Godziny kontaktowe z wykładowcą realizowane w formie np. konsultacji – łączna liczba godzin w semestrze)	2
Przygotowane do zajęć. Studiowanie literatury	12
Opracowanie referatu.	8
Przygotowanie do egzaminu.	8
Suma	60
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2

Literatura podstawowa	
1.	A. Frąckowiak, J. Pólturzycki red., Edukacja dorosłych w wybranych krajach Europy, Wyd. Akademickie „Żak”, Warszawa 2000.
2.	A. Frąckowiak, J. Pólturzycki, Edukacja dorosłych w wybranych krajach pozaeuropejskich, Wyd. Akadem. „Żak”, Warszawa 2011.
3.	T. Aleksander, Ośrodki dokształcania i doskonalenia kadr w systemie edukacji zawodowej dorosłych, Wyd. UJ, Kraków 1999.
4.	T. Aleksander, Pozaszkolna edukacja ogólnokształcąca dorosłych. Przeszłość -Teraźniejszość- Przyszłość, „Prace Pedagogiczne”Z.16, UJ, Kraków 1992.
5.	M.S. Knowles, E. F. Holton III, R.A. Swanson, Edukacja dorosłych – podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 2009.
6.	A. Matysiak-Błaszczak, J. Modrzewski, D. Sipińska red., Socjalizacja w kategoriach wieku społecznego: dorosłość i starość. Standaryzacja socjalizacji inkluzyjnej, PWSZ im. J. A. Komeńskiego w Lesznie, Leszno 2011.
7.	M. Początek, Podstawy gerontologii i geriatrii. Przewodnik dydaktyczny dla studentów, PWSZ, Piła 2007.
	Literatura uzupełniająca
1.	K. Denek, <i>Ku dobrej edukacji</i> , Poznań, 2006
2.	T. Aleksander, <i>Wprowadzenie do pedagogiki dorosłych</i> , Warszawa 1992
3.	T. Aleksander, <i>Andragogika</i> , Ostrowiec Świętokrzyski 2002
4.	A. Cieślak, <i>Rozwój teorii i praktyki kształcenia ustawicznego</i> , Warszawa 2000
5.	O. Czerniawska, <i>Drogi i bezdroża andragogiki</i> , Łódź 2000;
6.	E. Dubas, O. Czerniawska, <i>Drogi edukacyjne i ich biograficzny wymiar</i> , Warszawa 2002
7.	E. Delorsa, Raport dla UNESCO Międzynarodowej Komisji do spraw Edukacji dla XXI wieku pod przewodnictwem, <i>Edukacja jest w niej ukryty skarb</i> , Warszawa 1998
8.	B. Juraś - Krawczyk, <i>przygotowanie do życia na emeryturze</i> , Łódź 1998
9.	J. Lowe, <i>Rozwój oświaty dorosłych. Tendencje światowe</i> , Warszawa 1992
10.	Z. Pietrański, <i>Rozwój człowieka dorosłego</i> , Warszawa 1990
11.	J. Pólturzycki, <i>Edukacja dorosłych za granicą</i> , Toruń 1998
12.	E. Przybylska, <i>Andragogiczne wątki poszukiwania, fascynacje</i> , Toruń 2001
13.	J. Sam, <i>Edukacja dorosłych, Teoria i praktyka w okresie przemian</i> , Lublin 2000
14.	L. Turowski, <i>Andragogika ogólna</i> , Siedlce, 1993
15.	J. Pólturzycki, <i>Dydaktyka dorosłych</i> , Warszawa, 1991
16.	A. Matlakiewicz, H. Stolarczyk – Szewc, <i>Dorośli uczą się inaczej</i> , Toruń, 2005

Macierz efektów kształcenia

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EK1	K_W01, K_W02	C1, C2	W1, W2, W5	M1,M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P1 P2
EK2	K_W03	C1	W2, W3, W4, W6, W9, W10	M1,M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P1, P2
EK3	K_W05	C1, C2	W4, W5, W6, W8, W9, W11, W10	M1,M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P1, P2
EK4	K_W09	C1, C2	W1, W3, W5, W6, W7, W11	M1,M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P1, P2
EK5	K_W18	C1, C2	W6, W9, W13	M1,M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P1, P2
EK1	K_U04	C1, C2	W6, W7, W13	M1,M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P1, P2
EK2	K_U06	C1, C2	W2, W5, W9, W11, W13	M1,M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P1, P2
EK3	K_U11	C1	W7, W8, W10	M2, SD1, SD2	F1, F3, P1 P2
EK1	K_K01	C1, C2	W2, W4, W5, W6, W10, W11, W12	M2, SD1, SD2	F1, F3, P1 P2
EK2	K_K05	C1	W4, W7, W6, W8, W13	M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P2
EK3	K_K07	C1, C2	W1, W2, W4, W6, W7, W8, W9, W10, W13	M2, SD1, SD2	F1, F2, F3, P1, P2

Formy oceny – szczegóły

Na ocenę 2 (nast..)	<p>Nie zna elementarnej terminologii używanej w andragogice, nie rozumie jej źródeł oraz zastosowań w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Nie ma uporządkowanej wiedzy na temat wychowania i kształcenia dorosłych, jego społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych i psychologicznych podstaw. Nie ma podstawowej wiedzy na temat rozwoju i kształcenia człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym oraz społecznym. Zna podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania dorosłych, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów. Nie ma elementarnej wiedzy na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju, potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi. Nie potrafi samodzielnie zdobywać wiedzy i rozwijać swoich profesjonalnych umiejętności, korzystać z różnych źródeł i nowoczesnych technologii. Nie potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień andragogicznych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych. Nie potrafi animować prac nad rozwojem dorosłych uczestników procesów pedagogicznych, ani wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie. Nie ma świadomości poziomu swojej wiedzy i umiejętności, nie rozumie potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, nie dokonuje samooceny własnych kompetencji i nie doskonali umiejętności, nie wyznacza kierunków własnego rozwoju i kształcenia. Nie dostrzega i nie formułuje problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, nie poszukuje optymalnych rozwiązań i nie postępuje zgodnie z zasadami etyki. Nie jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne związanych z kształceniem dorosłych.</p>
	Zna elementarną terminologię używaną w andragogice, rozumie jej źródła, zna elementarne jej

<p>Na ocenę 3 (dst.)</p>	<p>zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia dorosłych, zna elementarne jego społeczno-kulturowe i historyczne podstawy, nie zna jednak podstaw biologicznych i psychologicznych. Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju i kształcenia człowieka w cyklu życia w aspekcie biologicznym, bez elementarnej wiedzy w odniesieniu do aspektu psychologicznego i społecznego. Nie zna podstawowych teorii dotyczących wychowania, uczenia się i nauczania dorosłych, nie rozumie różnorodnych uwarunkowań tych procesów. Ma elementarną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju, jednak nie potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi. Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, bez umiejętności korzystania z różnych źródeł i nowoczesnych technologii. Potrafi w sposób dostatecznie precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień andragogicznych; z niewystarczającym wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych. Potrafi animować prace nad rozwojem dorosłych uczestników procesów pedagogicznych oraz częściowo wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, z słabą zdolnością inspirowania do działań na rzecz uczenia się przez całe życie. Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego nie w pełni rozumie potrzebę rozwoju osobistego, na minimalnym poziomie dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności, nie wyznacza kierunków własnego rozwoju i kształcenia. Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, nie zawsze poszukuje optymalnych rozwiązań i postępowania zgodnie z zasadami etyki. Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i częściowo w instytucjach realizujących działania pedagogiczne związane z kształceniem dorosłych.</p>
<p>Na ocenę 3,5 (dst.+)</p>	<p>Zna elementarną terminologię używaną w andragogice, rozumie jej źródła oraz pobieżnie zna zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia dorosłych, zna w stopniu elementarnym jego społeczno-kulturowe, historyczne, biologiczne i psychologiczne podstawy. Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju i kształcenia człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym, posiada też elementarną znajomość aspektu społecznego. Zna podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania dorosłych, pobieżnie rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów. Ma elementarną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i ogólnie potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi. Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, minimalnie korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii. Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień andragogicznych; z elementarnym wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych. Potrafi animować prace nad rozwojem dorosłych uczestników procesów pedagogicznych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także pobieżnie inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie. Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego ogólnie rozumie potrzebę rozwoju osobistego, na zadowalającym poziomie dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności, podejmuje próby wyznaczania kierunków własnego rozwoju i kształcenia. Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, nie zawsze postępuje zgodnie z zasadami etyki. Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne związane z kształceniem dorosłych.</p>
<p>Na ocenę 4,0 (dobry)</p>	<p>Zna elementarną terminologię używaną w andragogice, rozumie jej źródła oraz zna dość szczegółowo zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia dorosłych, zna szczegółowo jego społeczno-kulturowe, historyczne, biologiczne i psychologiczne podstawy. Ma szczegółową wiedzę na temat rozwoju i kształcenia człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym. Zna podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania dorosłych, dość szczegółowo zna i rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów. Ma elementarną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i dość szczegółowo potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi. Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, dobrze korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii. Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień</p>

	<p>andragogicznych; z pobieżnym wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych. Potrafi animować prace nad rozwojem dorosłych uczestników procesów pedagogicznych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także dobrze inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie. Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia. Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki. Jest dobrze przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne związane z kształceniem dorosłych.</p>
<p>Na ocenę 4,5 (dobry plus)</p>	<p>Zna elementarną terminologię używaną w andragogice, dobrze rozumie jej źródła oraz zna dość szczegółowo zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Ma dobrze uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia dorosłych, zna szczegółowo jego społeczno-kulturowe, historyczne, biologiczne i psychologiczne podstawy. Ma szczegółową wiedzę na temat rozwoju i kształcenia człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym. Zna dobrze podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania dorosłych, szczegółowo rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów. Ma elementarną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i precyzyjnie potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami. Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności w pełni korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii. Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień andragogicznych; z dobrym wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych. Potrafi animować prace nad rozwojem dorosłych uczestników procesów pedagogicznych oraz profesjonalnie wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także dobrze inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie. Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza szczegółowo kierunki własnego rozwoju i kształcenia. Dostrzega i kompetentnie formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki. Jest dobrze przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach, posiada dobre kompetencje do uczestnictwa w instytucjach realizujących działania pedagogiczne związane z kształceniem dorosłych.</p>
<p>Na ocenę 5,0 (bardzo dobry)</p>	<p>Zna elementarną terminologię używaną w andragogice, dobrze rozumie jej źródła oraz wyczerpująco zna zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Ma wyczerpującą dobrze uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia dorosłych, zna szczegółowo jego społeczno-kulturowe, historyczne, biologiczne i psychologiczne podstawy. Ma wyczerpującą wiedzę na temat rozwoju i kształcenia człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym. Zna dobrze podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania dorosłych, w stopniu wyczerpującym zna i rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów. Ma wyczerpującą wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i precyzyjnie potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi. Potrafi samodzielnie zdobywać wyczerpującą wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, w pełni korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii. Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień andragogicznych; z szczegółowym wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych. Potrafi animować prace nad rozwojem dorosłych uczestników procesów pedagogicznych oraz profesjonalnie wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także bardzo dobrze inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie. Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, bardzo dobrze dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza szczegółowo kierunki własnego rozwoju i kształcenia. Dostrzega i precyzyjnie formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki. Jest wzorowo przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach, i posiada dobre szczegółowe kompetencje do uczestnictwa w instytucjach realizujących działania pedagogiczne związane z kształceniem dorosłych.</p>

Formy oceny – szczegóły

Autor programu:	Jerzy Król
Adres e-mail:	adwarp45@tlen.pl
Jednostka organizacyjna:	Katedra Pedagogiki PWSZ w Chełmie